

Skal realisere drømmen om flytende havmøller

KOMBINERER TEKNOLOGIER: FME-senteret Norcove vil kombinere norsk offshore teknologi og dansk vindenergi-kompetanse for å skape innovative og kostnads-effektive løsninger og teknologi for store vanddyp og krevende offshore miljøtilstander. FOTO: NORCOWE

Norwegian Centre for Offshore Wind Energy (Norcove) skal bidra til å legge til rette for ny stor industriell mulighet for Norge og norsk industri i forbindelse med satsing på produksjon av vindkraft til havs.

Mona Adolfsen

Hvor er senteret lokalisert?

– Senterledelsen er i Bergen, men vi har partnere i Ålborg, Kristiansand, Grimstad, Stavanger og Bergen. Vi er et virtuelt senter. Ingen er ansatt direkte i senteret, men hos en av partnerne. Senteret vil knytte sammen forsknings- og industripartnere på Sør- og Vestlandet med dansk FoU, forteller prosjektansvarlig Kristin Gulbrandsen Frøysa.

Hva er senterets formål?

– Målet er å kombinere norsk offshore teknologi og dansk vindenergi-kompetanse for å skape innovative og kostnadseffektive løsninger og teknologi for store vanddyp og krevende offshore

miljøtilstander. Senteret har en stor bredde av partnere med kompetanse innen teknologi, marine operasjoner, vedlikehold, meteorologi og oseanografi.

Norcove fikk i likhet med de andre FME-sentrene tildelt støtte fra Norges Forskningsråd den 4. februar 2009. Hvor mye penger har senteret til rådighet?
– Budsjettet for senteret er rundt 240 millioner kroner fordelt på åtte år. Ca 75 prosent av dette er penger, resten er egeninnsats (in-kind) fra partnerne.

Har senteret andre inntektskilder?

– Pengene våre kommer fra Norges Forskningsråd og fra industripartnerne våre. Norges Forskningsråd står for halvparten av budsjettet vårt.

Hvor mange ansatte har senteret? (Inkl doktorgrader)

– I løpet av perioden vår er det i dag planlagt 21 doktorgrader. Det endelige tallet blir høyere. Det vil være en del mastergradsoppgaver knyttet opp mot senteret. Totalt vil mellom 80 og 100 mennesker arbeide for senteret i større eller mindre grad.

PROSJEKTANSVARLIG: Kristin Gulbrandsen Frøysa (daglig leder), ansatt på Christian Michelsen Research i Bergen.

Hva er senterets milepæler siden februar 2009:

– Senteret ble offisielt åpnet i oktober 2009 og daglig leder var på plass 11. januar i år. Senteret har 5 arbeidspakker (WP'er), og arbeidet med å lage detaljerte arbeidsplaner for 2010 er nå ferdig. Noen stipendiater er alt på plass, og flere vil bli ansatt i løpet av 2010.

Er alle nødvendige kontrakter inngått?

– Ja, konsortieavtalen er på plass. Vi er i dialog med et par nye partnere, og regner med å få disse på plass i løpet av våren 2010.

Hvordan har oppstartsperioden vært?

– Oppstartsperioden har vært krevende. Vi har per i dag 15

partnere, og det har krevd mye å få på plass avtaler og gode administrative rutiner. Det å få definert arbeidsplanene på en god måte har krevd stor innsats, spesielt fra arbeidspakkelederne. Senteret skal bygges opp fra grunnen av, og flere av partnerne har i liten grad samarbeidet tidligere. Vi legger derfor vekt på å skape møteplasser for partnerne og å skape samhandling internt i senteret. Akkurat nå arbeider vi med å få på plass den vitenskapelige komiteen og komiteen for innovasjon og kommersialisering (CiC). Vi bygger også opp samarbeid med andre aktører innen havvindkraft, blant annet er vi en av dem som har vært med på å utarbeide Demo 2020. Dette er et foreslått test- og demoprogram for havvindenergi. Programmet for Demo 2020 ligger forresten på hjemmesiden vår.

Hvor mange nasjonaliteter er representert ved senteret?

– Rundt 10 nasjonaliteter.

Er prosjektet lagt opp til at man skal få støtte til forlengelse utover de åtte årene?

– Ja, vi tror at senteret vil skape aktivitet som vil leve utover de 8 årene Forskningsrådet finansierer. Vi ser alt nå at noen partnere ønsker å utarbeide nye pro-

sjektsøknader, basert på arbeidet i Norcove.

Hva vil senterets aktiviteter bety for fornybarsektoren?

– Senteret vil bety mye for arbeidet innen havvindenergi i Norge. Vi vil dra nytte av det sterke industri- og forskningsmiljøet på Sør- og Vestlandet, fra Sannmøre i nord til Agder i sør. Vi vil mobilisere nye miljøer for havvindenergi og bidra til kompetansebygging og kunnskapsoverføring. Vi vil utdanne kandidater over et bredt fagspekter, fra oseanografi, meteorologi og CFD-modellering til instrumentering, fjernstyring, marine operasjoner og vedlikeholdsplanlegging. Vi samarbeider med Arena-prosjektene, spesielt Arena NOW. På den måten har vi en god kopling inn mot industriaktørene i regionen.

Hvordan blir sluttproduktet?

– Sluttproduktet vil bli kompetansemiljøer innen havvindenergi med deltakere fra norsk og utenlandsk industri og forskning. Vi vil være med på å utvikle klynger med fokus på havvind langs kysten. Vi tror det vil komme mye nyskaping i tilknytning til senteret.

Andre kommentarer:

Vi er opptatt av å øke rekrutteringen til realfag og teknologi generelt. Vi ønsker å få fram at havvindenergi vil rekruttere kandidater fra mange fagområder, for eksempel el-kraft, instrumentering, beregningsvitenskap, kybernetikk, marinteknikk, oseanografi og meteorologi osv.

Norwegian centre for offshore wind energy

Prosjektansvarlig:

Kristin Gulbrandsen Frøysa (daglig leder), ansatt på Christian Michelsen Research

Forskningspartnere:

Christian Michelsen Research (vertsinsusjon)
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Stavanger
Uni Research
Aalborg Universitet.

Industripartnere:

Statkraft Development AS
Vestvind Offshore AS
Agder Energi AS
Statoil AS
Lyse Produksjon AS
Aker MH AS
National Oilwell Norway AS
Origo Engineering AS
Norwind AS

Europower presenterer de åtte sentrene:

BIGCCS Centre – International CCS Research Centre
Centre for Environmental Design of Renewable Energy (Cedren)
Bioenergy Innovation Centre (CenBio) (feb. 2010)

Norwegian Centre for Offshore Wind Energy (Norcove)

Norwegian Research Centre for Offshore Wind Technology (Nowitech)
The Norwegian Research Centre for Solar Cell Technology
SUSurface CO2 storage – Critical Elements and Superior Strategy (Success)
The Research Centre on Zero Emission Buildings – ZEB